

Co respondent(ka) odpověděl(a) na otázku: "Co se Ti/Vám vybaví, když se řekne...?"	Co respondent(ka) odpověděl(a) na otázku: "Co Ti/Vám na to vadí na...?"	Co respondent(ka) odpověděl(a) na otázku: "Co by se muselo stát, abys/abyste začal o něco víc podporovata to vadí na...?"	Jaký jste z rozhovoru měl(a) pocit?	Před četbou kapitol: Jak byste odpovědi responenta/ky sami interpretovali? Co bylo za těmi slovy, co bylo mezi řádky?	Po četbě kapitol: Co byste teď případně k Vaší interpretaci doplnili?
Respondent se v rámci dekarbonizace ekonomiky zpočátku zaměřil na náhled vlastníků různých společností, jejichž podnikání je založené na fosilních palivech a celkově je jejich profit spojen se znečištěním planety. Od tohoto jsme se přesunuli ke konkrétním tématům, jakými jsou elektromobily, jaderná energie a jiné alternativní zdroje energie.	Co se týče elektromobilů, respondentovi vadí, že i přes benefity snižování emisí se jen přesuneme k problémům jiným, a to například baterie jako další odpad, jejich nabíjení a pokrytí zvýšeného množství energie. Respondent si tedy myslí, že je důležité podporovat jadernou energetiku, protože zdroj energie ze slunce nebo větru je naprosto nedostatečný. Také nevnímá jako reálnou možnost konec uhlí v následujících deseti letech.	Aby respondent více podporoval dekarbonizaci ekonomiky, musel by vidět větší progres v rámci velkých institucí a legislativy. Momentálně je velmi skeptický vůči jakékoli globální změně a nevnímá ji jako reálnou.	Rozhovor na mě působil velmi racionálně. Přestože se nejedná o někoho, kdo by se environmentálními tématům cíleně věnoval, měl v zásobě argumenty technického rázu, protože přesně tak přemýšlí. Vnímám i jako pozitivní fakt, že se k němu dostávají informace ohledně dekarbonizace, které nejsou cíleně psány jako zkreslené, byť jsou ovlivněny náhledem autorů a většinové společnosti. Taková debata je pro mě mnohem jednodušší, než kdybych se bavila s odpůrcem této myšlenky, který zakládá své názory spíše na emocích a nepodložených závěrech. Je tu tak prostor pro diskuzi, ze které případně mohou vzejít nové a inspirativní myšlenky.	Myslím, že respondent se negativně vyjadřuje k dekarbonizaci ekonomiky, protože se mu nezdá promyšlená do všech důsledků. Zároveň ho vnímám jako člověka o trochu více odpojeného od přírody. Míněno v tom smyslu, že necítí nutnost změny a je ochoten podpořit jen řešení, které je „dokonalé“, přestože takové velmi pravděpodobně nepřijde, minimálně ne včas. Svůj vliv může mít i přesvědčení, že to je problém někoho jiného a že existuje mnoho expertů v dané oblasti, kteří jistě ví, co dělají. A až budou dostupné všechny potřebné technologie (což je díky nekonečnému růstu téměř samozřejmé), tak si lidstvo poradí.	V rámci obranných mechanismů jsem zpozorovala racionalizaci, kdy primární racionální argumenty stačí k odůvodnění daných postojů, ale důsledky mohou být zcela odlišné. Racionalizace tu pak funguje ve spojení s intelektualizací, tedy emočním odstupem od daného problému. Dotazovaný tak vnímá, co se děje, ale jako by to s ním nesouviselo a není potřeba se vyloženě bát o sebe nebo své děti. Teoreticky se zde může vyskytovat i potvrzení předpojatosti, kdy si respondent potvrzuje, že jeho mínění je správné. To může být umocněno i tím, že čerpá informace z médií, které jsou pro něj relevantní a objektivní.
Tématem rozhovoru byl Green Deal a respondent na tuto otázku odpověděl slovy zelené šilenství, propaganda, nesmysl.	Respondentova hlavní výtká ke Green Dealu je, že emise jen odsouvá jinam, že se výroba uskutečňuje na jiných částech planety, kde nejsou emisní normy tak přísné jako v Evropě a hotové výrobky nebo zpracované rudy se pak dováží do Evropy na obrovské vzdálenosti, čímž vznikají další emise. Vlastně mu vadí offshoring (i když přímo tento výraz nepoužil) velkých korporací a přijde mu, že GD tento problém ještě umocní. Řekl, že nulové emise pro něj nejsou ty emise, které se vytvoří na druhé straně planety. Vadí mu také to, že se o tom nemluví, respondent doslova řekl, že ve spojitosti s GD „se lidem nasazují růžové brýle“ a dostatečně se nemluví o úskalích GD a jeho stinných stránkách.	Odpověděl, že by GD musel být reálný, že by to nesměla být jen lež a podvod, která odsouvá problém jinam. Chtěl, aby se o GD začalo mluvit pravdivě a aby se nezatajovaly jeho stinné stránky. Jeho druhá velká výtká byla, že by GD musel začít podporovat uskromnění se, musel by jít proti konzumu a nesnažit se o zelený růst (tento výraz sice nepoužil, ale to, co popisoval, byl zelený růst), který podle respondenta není reálný. GD ve své aktuální formě označil za pokryteckou politiku, která by musela začít řešit celý svět, a ne pouze Evropu, aby ji začal brát víc na milost.	Vlastně dobrý, vím, že respondent má na toto téma své silné názory, o kterých je hodně přesvědčený a o environmentálních tématech spolu občas debatujeme, takže už trochu vím, jak na to, jak se s ním dostat na fakta, se kterými souhlasí a od toho se odpíchnout a rozvíjet debatu dál.	Vím, že dotyčný nemá rád mnohé politiky Evropské unie a celkově EU nemá příliš v lásce, což bych řekl, že dost prosakuje i do jeho názorů na GD, který mu přijde jako spousta nereálných nesmyslů, které si vymyslelo pár politiků v Bruselu bez pořádného vědeckého základu. Zároveň vím, že má pocit, že v dnešním světě nastala tak trochu nová propaganda, že v mainstreamových médiích je prosazován na různé problematiky jen jeden názor, který je považovaný za správný a když někdo odporuje, tak je označen za šíitele fake news. Přišlo mi, že to se do jeho názorů taky dostávalo, například když ostře označoval GD za lež a podvod a když kritizoval, že se nemluví o jeho úskalích a pouze se propaguje to dobré a lidem se nasazují růžové brýle. Celkově mi však přišlo, že má vlastně strach, že GD nedělá dost a z toho plynula jeho kritika této politiky.	Napadá mě, že se respondent celou dobu zaměřoval hlavně na ekonomickou stránku GD, ale přitom součástí těchto politických iniciativ jsou i jiné než jen ekonomické stránky. Možná mu další informace přijdou jako irelevantní, nebo tím, že čte stále ty stejné weby, které jsou možná ekonomicky zaměřené, se k němu nedostávají informace o dalších oblastech, kterým se GD věnuje a které by ho možná přesvědčily, že se nejedná jen o „nesmysl“ podporující nemožný zelený růst. Možná u něj tedy dochází k heuristice, ke zkratkovitému usuzování, protože nemá úplné informace a jen si potvrzuje svou předpojatost tím, že čte stále stejné informace na stále stejných webech. Pravděpodobně by se dalo také říct, že u respondenta dochází k obrannému mechanismu přemístění. Jeho pocity znepokojení a bezmoci způsobené klimatickou změnou se přetavují do silné kritiky GD, protože mu přijde, že GD nedělá dost (alespoň co se ekonomiky týče).

<p>První slova, která si spojil s ochranou klimatu, byla ovzduší a příroda. Odpověděl mi, že ochrana klimatu je krásná věc, ale moc se to přeceňuje.</p>	<p>Jako první uvedl příklady nějakých radikálních činů (např. lidé sedící na dálnici – ty přirovnal k nacistům s tím, že kultivování lidí toto nedělají).</p> <p>Dále se objevilo velké téma – finance. Uvedl, že do programů na ochranu klimatu proudí velké množství peněz, se kterými neví, co se děje. Má pocit, že tyto peníze nakonec získávají lidé, kteří si na tom vydělávají, ale doopravdy nepřispívají k ochraně klimatu. Finančně dotované projekty jsou nesmyslné. Peníze by se měly použít na to, aby se např. nekácely deštné pralesy. Obecně totiž respondentovi přijde, že peníze, které se investují reálně k ochraně klimatu nepřispívají, ale je to jenom nějaká „nálepka“, co se používá (jako příklad uvedl Greenpeace).</p> <p>Respondentovi také vadí netransparentnost toho, co se děje s odpady. Uvedl konkrétní zkušenost, kdy se ptal ve firmě, co dělají pro likvidaci plastových kýchlu od barev. Bylo mu řečeno, že není třeba to třídít, protože se to stejně odveze na skládku. Popsal, že byl v šoku, jak nefungují technické služby.</p> <p>Postupně respondent sklouzl k tématu „ekologie“, u kterého uváděl, že mu vadí konzum v dnešní společnosti, rozežranost lidí, vyhazování jídla, zbytečné věci... Vzpomínal na časy, kdy byl malý a bylo méně odpadů, všechno bylo ve skle, žádné výrobky z Číny, méně plastů...</p>	<p>Že neví, jak by on osobně se měl v tomto zaangažovat. Problém vidí ve společnosti jako takové – musela by se „restartovat celá společnost“ – auta pryč, elektrika pryč. Jiná možnost dle něj není (např. elektromobily vidí jako náročnější, vidí problém v elektrických bateriích a dělá se to opět jen pro peníze).</p> <p>Dále zmiňoval, že by každý měl začít sám u sebe, a pokud něco přírodě škodí, neměli bychom to dělat.</p> <p>Dále by se muselo stát to, že by se peníze, které se „vyhazují darmožroutům“ investovaly do vědy/výzkumu na to, jak např. efektivně recyklovat plastový odpad, či na cokoliv jiného.</p>	<p>Osobně jsem se cítila klidně, vyrovnaně, bylo příjemné věst rozhovor o tomto tématu bez rozepří/obhajování. Pouze jsem sledovala, co se děje s respondentem ve chvíli, kdy ho nechám jen mluvit a nijak do toho nevstupuji.</p>	<p>Za slovy mezi řádky jsem cítila osobní neodpovědnost. Respondent mluvil v obecných kategoriích, co by se mělo/nemělo. Nepoužíval vůbec věty v 1. osobě, všechno bylo vztahované ke společnosti. Přišlo mi, že on jako jedinec zas tolik nezmůže, protože jsou ve společnosti vlivnější a silnější, co to stejně ovlivní tak, jak budou chtít.</p> <p>Jako kdyby předával osobní odpovědnost ze sebe na společnost.</p> <p>V některých momentech mi přišel rozpačitý ve smyslu, že nemá dostatek informací a nerozumí tomu, taky jsem postřehla naštvání na nespravedlnost, především ve chvílích, kdy mluvil o financích.</p> <p>Bylo zajímavé sledovat, že několikrát zmínil deštné pralesy a měla jsem pocit, že si doopravdy přeje, aby se nekácely, ale má pocit, že on nic nezmůže a je špatná celá společnost. Přišel mi alergický na jakékoliv, byť jen trochu oficiální kampaně – viděla jsem v tom, že do toho sám tolik nevidí, že jsou netransparentní.</p>	<p>Povídání mi přišlo do jisté míry jako obranný mechanismus intelektualizace – nepřipouštění vlastního podílu, neuvažování nad tím, jak to bude ovlivňovat budoucnost. Jde tedy o povrchní zaměření se na problém, aby nebyla prožívaná úzkost z toho, jak to je. Kromě úzkosti jsem vnímala obrany před vlastních strachem, co se vlastně bude dít. Přijde mi, že respondent aktuálně hledá ve svém okolí informace, které potvrzují jeho aktuální přesvědčení a nastavení.</p>
<p>Respondent odpovídal převážně heslovitě, vybavili se mu pojmy jako: elektroauta, nedostatek energie, technooptimismus (nevyřešené problémy do budoucnosti, kdy se počítá s tím, že se dané věci dodatečně vymyslí na základě technického rozvoje), nešetrnost k přírodě, neadekvátní materiálová, energetická a ekonomická náročnost, brutální ekonomický a politický lobbying.</p> <p>Všimla jsem si, že hned po sdělení tématu rozhovoru se respondent trochu rozzlobil a později v rámci rozhovoru použil i citově zabarvené slovo „brutální“.</p>	<p>Mému respondentovi vadila především skutečnost, že se například kvůli technooptimismu zavírají oči před ekologickými dopady green dealu. O těchto dopadech tvrdí, že budou mít „tvrdé“ následky. Sám však tvrdí, že není proti původní myšlence green dealu a mitigaci klimatické změny, dokonce tvrdí, že se musí něco dělat, vadí mu však jeho provedení.</p>	<p>Aby respondent byl ochoten podporovat green deal, museli by se dle jeho názoru začít podporovat projekty na úpravu krajiny, reflektovat klimatická změna (adaptace), zavádět technické kroky na úbytek CO2 (jako je například prosazování malých aut, respondent je značně proti SUV a zvláště těch s elektromotorem). Dále by se více musela řešit výroba elektrické energie, které bude čím dál tím více potřeba. Respondent by si přál větší podporu jaderné energie, v menší míře uznává i rozvoj obnovitelných zdrojů, v budoucnu možná vidí cestu ve využití vodíku.</p> <p>Posléze jsem se zeptala, zda respondent chce ještě něco k tématu dodat. Ten se vrátil k negativům a zopakoval, že vyřešení zdrojů energie je „alfa omega“. Dle jeho názorů se směřuje k její navýšené spotřebě, neodpovídá to mu však současná situace, a přitom při jejím nedostatku hrozí dramatický kolaps. Také zmínil, že obnovitelné zdroje elektrické energie jsou stavěny na nevhodných místech (zemědělská plocha), zdroje na jejich výrobu pocházejí výhradně z Číny, problémy s uskladněním elektriny nebo ekologickou stopu výroby a případné poruchy baterií.</p>	<p>Respondent se o téma green dealu poměrně zajímá (i když cíle green dealu omezuje především jen na přechod na elektromobilitu) a je z něj značně rozhořčen. Po celou dobu trvání rozhovoru na něm byla vidět zánícenost a rozčilení nad tématem. Zároveň si myslím, že by o tématu rád kriticky debatoval.</p>	<p>Přestože respondent poukazuje jen na negativní aspekty problematiky, přesto je znát, že se nejedná o klimaskeptika, a naopak má nějaký zájem o ochranu životního prostředí.</p>	<p>Řekla bych, že se u respondenta projevuje úzkost z budoucnosti a pravděpodobně u něj dochází k potvrzení předpokladů, kdy vyhledává informace, které potvrzují jeho názor.</p>

<p>"Ochrana klimatu mě moc nezajímá a přijme mi zbytečná. Příroda si poradí sama, vždy si poradila, tak proč by tomu teď mělo být jinak? A to že je teď víc teplo? No tak to mi vůbec nevádí, naopak mi to přijde příjemné. Co mě vytáčí, je, že se to celé hází za vinu lidem. Nechápu, jak by lidé mohli za to, že někde ve světě byla silná bouřka a že někde jinde byly vysoké povodně. To přece nedává smysl."</p>	<p>"Nejvíc mi vadí to, že mě s tím všichni otravují. Všude mi to cpou před oči. V televizi, na sociálních sítích, v reklamách... Nechápu, proč se to tak moc řeší. Jsou mnohem důležitější věci, které by se měly řešit, a ne že někde tají ledovce."</p>	<p>"Musela bych vidět důkaz na vlastní oči." Tím bylo myšleno, že by musela na vlastní oči vidět to, jak se v přírodě něco zhoršilo. Odmítá věřit společností, které se zabývají ochranou klimatu, protože si myslí, že fotky a videa jsou zkreslené a upravené. Myslí si, že organizace vše pouze vyhročí a přikrášlují a že ve skutečnosti situace není tak kritická. Ale když jsem se zeptala, co by to tak například mohlo být, co přesně by chtěla vidět, aby se začala o ochranu klimatu více zajímat, respondentka nebyla schopna odpovědět.</p>	<p>Na takovéto odpovědi jsem byla připravená, ale i tak pro mě nebylo lehké poslouchat, takovéto negativní vyjádření k ochraně klimatu. Velmi záporné přesvědčení respondentky ve mně probouzelo nelehký pocit. Nechápu, jak v dnešní době stále někdo může věřit tomu, že klimatická změna neexistuje. A i když vidí jasné důkazy, tak jim odmítají věřit. Během rozhovoru jsem cítila mírnou paniku, zlost a v některých chvílích pocit zoufalství, jelikož jsem respondentce nesměla vstupovat do odpovědi. Bylo těžké držet jazyk za zuby.</p>	<p>Respondentka byla rázná a bylo patrné, že je o svých názorech pevně přesvědčená a že by názor jenom tak nezměnila. Byla na ní vidět lehká iritace, když mluvila o klimatu.</p>	<p>Je těžké si představit, že naše činy mohou do budoucna způsobit nesmírné škody na (nejen) přírodě. Varování, že za X let se něco stane, když se nebudeme starat o klima či přírodu, pro mnoho lidí může být těžce představitelné a až moc abstraktní. Je jednoduché si od celé věci vytvořit emoční odstup. Přišlo mi, že respondentka si nechtěla připustit, dost možná taky vědomě potlačovala, že ona sama ke klimatické změně přispívá a že by klimatickou změnou mohla být negativně ovlivněna.</p>
<p>Odpovědi na otázku GND: Věc, která je vyprodukovaná strašně neobjektivně, vzhledem ke kolika zemím se vztahuje, nenaplnuje současný možnosti právě jednotlivých zemí. Protože je to myšlený jako sračka z Evropský unie pro všechny stejně, tak je absolutně nefunkční. Osrává země. Nedokážu pochopit, že tenhle unifikovaný systém bysme měli dodržovat, nebo se snažit náh ho naplnovat, protože zrovna pro nás nebo pro okolní státy nemůže fungovat. Tě nutí k tomu, abys to nedodržovala v nějakých jiných aspektech. Když budu zelená v tomhle směru, tak budu mít černý díry někde jinde. (Cit. Zab. výrazy: Absolutně, další sračka, nevyhovující, další z Evropské unie, do prdele, oficiálně zelený / zelený, úplně nesmysl.)</p>	<p>Starej nemoderní plán, unifikovaně, mnohem víc sekcí, splnitelnost. Třeba Číně je to úplně u prdele. Velký ryby ploujou dál. Nejde zakázat. Fiala moc kámoš. Nic nezmění, nemá kontakty na ty zmrdy, je moc slabej... Vadí mi, že to omezuje mě jako občana, přitom občan jako jednotlivce za to hovno může. Má to dobré základy, ale petky stejně líp hoří... Lidí potřebujou vydělávat, nevěřím, že to někdo zastaví. Vim, kdo to vodsere – my.</p>	<p>Já jí podporuju, ale museli by to přepracovat, aby to odpovídalo současným potřebám, aby to neomezovalo toho jednotlivce. Je přeruš s tím státem. Daj ti prachy, ale nepomůžou ti s ničím, co zároveň prosazujou. Lidí jsou dementi, ovce. Jim je u prdele příroda, oni z toho nic nemaj, jenom omezení a to s nima souhlasim. I kdybychom vyráběli energetiku ekologicky, stejně tu energii prodaj někam do píči.</p>	<p>Byla jsem celou dobu napjatá ze střetu názorů. Pomáhalo mi nastavit se do módu člověka, který jen uskutečňuje rozhovor, neargumentuje. Nakonec respondent vyprávěl mnohem klidněji, díky volnému prostoru měl čas vykreslit celou svou odpověď tak, jak chtěl.</p>	<p>Jelikož jsem s respondentem několikrát o tomto tématu mluvila, vnímám v jeho současných odpovědích určitou stylizaci, zkreslení touhou se jistým způsobem prezentovat (méně expresivních slov, méně radikální názory). Co je ale znát z jeho slov, je ukřivdění, pocit, že na něj – řadového občana – bylo zapomenuto. Tvrdě pracující člověk, který dostává od státu jeden trest za druhým. Také zklamání, že nelze nikomu věřit (způsobený značnou generalizací – vše od Bruselu je špatně). Rozdělování problému na „my“ a „oni“, externalizace, díky které si nepřipouští podíl na současné situaci.</p>	<p>Doplnila bych, že ze svého hlediska vnímám ve výpovědi respondenta více z psychologických procesů, které kapitoly popisovaly. Už jsem popisovala racionalizaci, poté také potvrzení zaujatosti (informace svědčící o opačném názoru byly úplně vypuštěny). Poté předpoklad racionálního ekonomického modelu, zkratkovité usuzování... Projekce.</p>

<p>Respondent při otázce, co se ti vybaví, když se řekne Green Deal jako první odpověděl dvěma jmény - Ursula von der Leyenová a Frans Timmermans (jméno dohledáno, jelikož respondent si nemohl vzpomenout na jeho jméno a použil pouze pejorativní označení). Jelikož to bylo jediné, co k tomu řekl, přesunuli jsme se další otázce.</p>	<p>Respondent často referoval na jednotlivé politiky – zejména Franse Timmermanse – označil ho za populistu, levičáka, komunistu a pokrytce s tím, že to, co tvrdí a chce prosadit skrze Green Deal respondentovi nedává smysl.</p> <p>Hlavní, co respondentovi vadí na Green Dealu je prosazování obnovitelných zdrojů a elektromobilů. Jelikož častokrát jsou elektromobily napájeny elektřinou, jež je vyrobená ve větším případě v uhelných elektrárnách a při tom dochází při přenosu ke ztrátovosti vs dieselové agregáty, jež jsou vyvíjeny už po řadu desítek let, aby byly ekologické – člověk dokáže dojet s velmi nízkou spotřebou velice daleko a proto respondentovi např. elektromobilita nedává smysl.</p> <p>Dále respondent poukazoval na rušení uhelných a jaderných elektráren v Německu a s tím nedostatečnost větrných a solárních elektráren, jež nemusí být dostačující při nepříznivém počasí. Respondent často narážel na nefunkčnost tohoto plánu a nutnosti v případě Německa nakupovat elektřinu od jiných států (Francie, Česká republika – země, jež mají jaderné elektrárny).</p> <p>„Německo je divočina, která mě nebere“</p> <p>„Mé přijde že si tady v Evropě vyrábíme skleníček, krásnej, kde si chceme žít, dýcháme čerstvý vzduch, jezdíme elektromobily jako v Barbielandu, ale na druhé straně všechno outsourcujeme. My si veškerou práci necháme vyrobit Ujgurama v Číně, veškeré zboží si dovezeme z Číny a ropu z Arabských Emirátů, ale ti lidi tam chcípají, protože v Pekingu nevidíš na deset metrů a tam se to neřeší.“</p> <p>Neokolonialismus a populismus</p> <p>Respondent často při rozhovoru používal různá data, čísla a procenta, aby zdůraznil své tvrzení. Většinu našeho rozhovoru se vracel k problematické elektromobilitě a vlivu moci Číny.</p>	<p>Respondent nezpochybňuje, že musí v naší společnosti dojít ke změnám, avšak vnímá, že TO, jakým způsobem je teď Green Deal podáván nedává smysl, a jde to špatným směrem.</p> <p>Respondent má za to, že by bylo vhodné mít spíše lokální výrobu a nedovážet vše z Číny. („loď, jež dopravují ropu z arabských zemí mají obrovskou uhlíkovou stopu, z ropy Ujgur v Číně vyrobí naše oblečení za dvě hrsti rýže, omezí ho na lidských právech a pak země kvůli zplodinám z aut a další nákladní loď toto oblečení doveze do Evropy, kde my si hrajeme na zachránce světa“)</p> <p>Dále respondent vnímá že současná forma Green Dealu bude mít i ekonomický vliv – tím, že budeme nekonkurenceschopní, staneme se závislí na Číně a ta nám bude diktovat, co máme dělat. Strach respondenta, že nás ovládne Čína. Bylo by dobré, aby Green Deal podpořil místní výrobce skrze cla na Čínu, zdanění. Tak aby místní sílovní lidé měli práci a mohli se dál rozvíjet.</p>	<p>Rozhovor probíhal velice poklidně, respondentovi jsem se snažila dát veškerý prostor ať může projevit své myšlenky.</p>	<p>Respondent, častokrát naznačoval nelogičnost, nesmyslnost a také vyjadřoval (asi?) obavu z negativního vlivu cizího státu (Číny). Také mi přišlo, že tam je proti Číně velká zaujatost a určitě nedostatek informací o tom, co Green Deal obsahuje - jelikož celou dobu jsme se bavili pouze o elektromobilech. Respondent tomu nevěří a hlavně jednotlivým představitelům.</p>	<p>Myslím si, že respondent při hovoru o Green Dealu intelektualizoval svá tvrzení, dále se v jeho přednesu objevovala ohraničená racionalita, jež by se dala poznat ze zkratkovitě uvažování, zjednodušování složité problematiky a předsudků. Avšak v průběhu rozhovoru mi respondent odůvodnil svůj postoj a to tím, že je vhodné při tvorbě názoru zjistit i argumenty svého soupeře, abych mu mohla porozumět, co nejlíp a tím si i utvrdit svůj názor.</p>
<p>Na otázku "čo ta napadne ak sa povie ochrana klímy/prírody" môj respondent zareagoval znižovaním emisií, politickým bojom (vrámci využívania ekológie alebo ochrany prírody v ich politickej kampani - často len so zámerom získania voličov), často krát nezmyselne podanými argumentami zo strany eko aktivistov čo vedie k polarizácii spoločnosti.</p>	<p>Vrámci tejto otázky sme sa viac zamerali na znižovanie emisií pomocou elektromobility, pretože respondent vôbec v elektro autách nevidí potenciál, ale skôr problém do budúcnosti. Vadí mu odpad z batérií, že ich nevieme efektívne recyklovať, alebo ďalej využívať a taktiež aj ťažba surovín pre ich následnú výrobu a funkčnosť. Taktiež mu vadí aj bezpečnosť - pri vznietení auto celé buchne, ak sa to stane vo fabrike, aké to bude mať dopady a riziká pre jej najbližšie okolie. Ďalej vypíchal aj šikanu motoristov ---> znižovanie rýchlosti v mestách na 30 kilometrov mu prídá absolútne nelogické, nakoľko "vtedy ide auto na nižšiu kvalitu, pri ktorom produkuje viac emisií".</p>	<p>Spoločnosť by musela vymyslieť efektívnu recykláciu batérií, tiež by podľa neho mali elektrické dopravné prostriedky vydávať zvuk, ktorý by počuli priemerne počujúci starší ľudia počuť a tiež aj zvieratá. A tiež aby celý tento koncept dával viac zmysel a neprepieralo sa len slovo "ekologické" by mal byť kladený dôraz akým spôsobom vlastne elektrina vzniká a viac sa venovať napríklad vodným či veterným elektrárnám.</p>	<p>Najskôr som čakala, že respondent sa so mnou nebude chcieť so mnou ani baviť, ale reálne sme sa dobre porozprávali. Vedela som, že sa budeme uberať smerom k elektro autám, pretože je vážne zarytý odporca a milovník spaľovacích motorov, ale milo ma prekvapil s myšlienkou úplného zákazu všetkých automobilov v centrách veľkých miest ako je Praha, Brno, Bratislava, Viedeň atp. s podmienkou dobrej infraštruktúry mestskej hromadnej dopravy.</p>	<p>Mám pocit, že ho celkovo mrzí, akým smerom sa ubera ochrana prírody, že sa viac prepiera myšlienka ekológie alebo ochrany a skôr sa vidí za tým nejaký ekonomický profit, alebo oddalovanie či presúvanie problému. Uvedomuje si problém, ktorý vzniká pri používaní klasických spaľovacích motoroch, ale vidí to ako maličký problém oproti napr. lodej preprave (ropné tankery, shipping ships).</p>	<p>Nemám nič na doplnenie.</p>

<p>Respondent odpověděl, že to, co se mu vybaví, když se řekne "ochrana klimatu" jsou nebinární děčka, které se přilepují k silnici a lidi, kteří mu říkají, že nesmí jíst maso. A taky holky, které nepoužívají deodorant a neholí si nohy, natož cokoliv jiného.</p>	<p>Celkově mu přišlo, že vlastně není třeba chránit klima, protože je super, že se v Česku oteplí. Budeme moct pěstovat tropické plodiny, nebudeme muset topit a pokud roztaje ještě pár ledovců, třeba tu budeme mít i moře. A znovu připomněl, že mu vadí hlavně ti lidi, kteří se ochranou klimatu zabývají.</p>	<p>Řekl, že by ochranu klimatu začal víc podporovat, kdyby aktivisté byli normální lidi a ne neoholené nebinární zrůdičky.</p>	<p>Celkově mi to přišlo spíš vtipné. Respondent byl můj bratr, u kterého jsem zvyklá, že se na mnoha věcech neshodneme, takže jsem vlastně necítila negativní emoce, které bych asi cítila, kdybych se bavila s někým, koho neznám až tak dobře. Navíc vím, že bratr odpovídal s jistotou a mírou nadsázky (i když si bez nadsázky myslí, že se to s ochranou klimatu nemusí přehánět) u jiného člověka bych si tím jistá být nemohla.</p>	<p>Myslím, že ho děsí environmentální aktivismus, protože jde o něco, co by mohlo narušit jeho život. Představa, že pojedje po celém dni v práci domů za dětmi a na silnici ho zastaví nějaký aktivista, který tvrdí, že se nepohne dokud všichni nebudou vegani nebo dokud neskončí klimatická krize nebo co si představuje, že environmentální aktivisté vlastně chtějí (neptala jsem se ho na to, co si myslí, že lidi, kteří se lépe k silnici vlastně chtějí a zpětně mě to trochu mrzí.) Nehledě na to, že ho zastaví člověk, který vypadá tak, jak by podle něho lidi (nejdebože ženy!) neměli vypadat.</p> <p>Taky si myslím, že v environmentálním hnutí, alespoň tak jak ho zná z mainstreamových médií, nenachází nikoho, s kým by se dokázal ztotožnit a podobně názory ohledně ochrany klimatu, které běžně slychá mu jdou proti srsti - např. proč by se měl uskromňovat? Vlastním autem jezdí skoro všude, mnohokrát do roka létá (často pracuje v zahraničí), maso jí několikrát denně a vždy si koupí nejnovější elektroniku na trhu. A tak by to podle něj taky mělo být. Tvrdě pracuje, aby si podobný život mohl dovolit, tak proč by si ho neměl užívat? Bojí se, že ho někdo bude nutit opustit standart, na který je zvyklý.</p>	<p>Určitě si myslím, že zlehčování situace je u něj obranný mechanismus jak se vypořádat s měnícím se světem, kterému přestává rozumět.</p>
<p>Green Deal omezování lidských práv, EU, snižování emisí, zelení, zákaz fosilních paliv, konec 8váců, elektro auto, drahá energie</p>	<p>všechno; není to nic dobrého; přijdou o práci (pracuje pro orlen); neví co přesně - Green Deal nečetl,- je jen pro EU, není v tom USA, Čína,- hodně drahý příklad toho, jak se chovat šetrněji, budeme ekonomicky pozadu = je to zbytečné sebebrkačství</p>	<p>zapojení velkých zemí, které škodí,- aby green deal byl pozvolnější,- průběžné snižování limitů,- možná by se to lidem víc líbilo,- teď je to rapidní, hodně ambiciózní,- víc reálnější</p>	<p>respondent sleduje události ve světě, dává si GD do kontextu, jeho důvody chápu, protože dokáže popsat, kde je problém, i když samotný GD nečetl</p>	<p>racionální vyhodnocení situace v rámci jeho znalostí</p>	<p>možný obranný mechanismus,- intelektualizace? (co by se mělo změnit - jen na úrovni EU, států, nikoli jednotlivců)</p>
<p>Vybaví se mi rizika a omezení, který jsou spojena s masivním a rychlým snižováním emisí. Například náklady, které nesou ekonomiky ale i běžní občané, a to prostřednictvím zvýšených cen energie a zboží. Mnoho firem, a to hlavně v energetickém sektoru, by mohlo nést vážné ekonomické ztráty, což by mohlo mít dopad na zaměstnanost a celkovou stabilitu trhu práce. Kromě toho by náhlá dekarbonizace mohla ohrozit energetickou bezpečnost, zejména pokud by nebyla dostatečně naplánována a provedena.</p>	<p>Nejvíce ten potenciální negativní dopad na ekonomiku a nás obvyčejný lidi. Náklady spojené s přechodem na nízkouhlíkové technologie a infrastrukturu by mohly být obrovský, což by mohlo ohrozit konkurenceschopnost firem, způsobit ztrátu pracovních míst a vést ke zvýšení cen základních potřeb pro lidi. Taky by mohla ještě více znevýhodnit ty, kteří jsou už teď ekonomicky znevýhodněni. A myslím si, že bez uhlí bychom neměli dostatek spolehlivý energie. A muselo by se nahradit spoustu zaniklých pracovních míst, aby se nezvyšovala nezaměstnanost.</p>	<p>Musel bych vědět, že přechod na nízkouhlíkové technologie je proveditelný a hlavně ekonomicky udržitelný. Musel by existovat nějaký konkrétní plán opatření, který by snižovaly negativní dopady na ekonomiku a společnost (například nějaký kompenzační opatření pro oblasti/komunity postižený transformací). Taky by bylo důležité, aby se výzkum a vývoj nových technologií urychlil a aby tyto technologie byly spolehlivé, efektivní a cenově dostupné. A měla by se vyřešit otázka možných nedostatků v energetickém zásobování (v důsledku přechodu na nízkouhlíkové technologie).</p>	<p>Zvláštní. Nesnažila jsem se vůbec argumentovat proti, souhlasit či nesouhlasit, ale jen se ptát a být nezávislou "pozorovatelkou". Nejnáročnější pro mě osobně bylo najít vůbec nějakého respondenta, protože jsem si uvědomila, že lidi, kteří by např. byli proti ochraně klimatu, nemám vůbec ve svém okolí. Při rozhovoru jsem se snažila jen ptát, nic nepodsouvat a nijak emočně nereagovat. Snažila jsem se vcítit do respondenta a pochopit jeho argumentaci.</p>	<p>Respondent odpovídal souvisle, vzdělaně, nepřišlo mi, že by do toho zapojoval příliš emoci. Měla jsem pocit, že největší obavu měl z ekonomické stránky dekarbonizace, a to konkrétně z dopadu na finanční situaci obvyčejných lidí. Dále používal argumenty, které jsou obecně známé a často vyzdvihované právě jako důvody "proti".</p>	<p>Určitě jsem si všimla tzv. confirmation bias, kdy respondent měl zásobu informací, které byly v souladu s jeho přesvědčením. Dále bych řekla, že se v průběhu rozhovoru objevily některé obranné mechanismy jako intelektualizace a racionalizace problému či vytěsnění (například dopadů těžby uhlí, globálního oteplování atd.).</p>

<p>Dekarbonizace ekonomiky/energetiky - využívaní energie z jiných zdrojů než z uhlí</p>	<p>Dekarbonizace ekonomiky: Že to nebylo dřív, a že chybí snaha zbrzdit neustálé zvyšování potřeby energie. Na jednu stranu je tu omezení uhlí, ale současně jsou vyráběny elektroauta, u kterých je problematické zajištění energie. Snaha omezit uhlí je správná, ale dostává se do slepé uličky. V rámci tzv. "spravedlivé transformace" dochází ke snaze o realizaci megalomanských projektů některých politiků; např. "Černá kostka" v Ostravě, jedná se o dvacet let starý projekt, který se teď má financovat z fondu pro spravedlivou transformaci uhelných regionů. Green Deal: To, jaký pojem získal obsah, má z něj špatný pocit a dojem, že politici představitelé v EU dělají v souvislosti s pojmem řešení problematiky "medvědí službu." (např. cesty tryskáčem na env. zaměřená setkání). Má dojem, že je nesmysl, že v maličké Evropě zavádíme přísná opatření, a přitom my stejní používáme výrobky z Číny a Ameriky, kde na toto nehledí. (Otázka, co tím na světě zachráníme) Nejprve by se to mělo řešit na mezinárodní úrovni, dříve než zavádět přísná opatření, která mohou zničit evropskou ekonomiku (nekonkurenceschopnost). Zavedení uhlíkového cla považuje za nereálné, ekonomika stojí dnes na spotřebě levných výrobků.</p>	<p>Dekarbonizace ekonomiky, GD (s tím, že může jít o něco "nereálného"): Například lépe využít tzv. spravedlivou transformaci - aby byly investice v jejím rámci užitečné přímo pro tuto generaci lidí v konkrétních regionech, například jim umožnily hospodařit, pomohly jim k drobnému lokálnímu kapitálu, namísto toho, aby byl podpořen jeden velký subjekt. Kdyby co nejvíce lidí mělo přístup ke své zemědělské půdě, kde by mohli hospodařit - například prostřednictvím pozemkové úpravy s kompenzacemi pro vlastníky.</p>	<p>Nejistota, zda splňuje zadání. Měla jsem problém s tím najít respondenta, který se opakovaně kriticky vyjadřuje k daným tématům, protože jsem měla dojem, že se v mém okolí téměř nevykytují. Nakonec se mi ale podařilo nějak to udělat, najít někoho, kdo je alespoň do určité míry kritický k některým aspektům problematiky.</p>	<p>Mezi řádky... asi tak, že v rámci dobré snahy existuje mnoho nedokonalostí, které rozčilují i člověka, který by je jinak snaze o řešení nakloněn. Rozladění a nesouhlas bylo patrné například z používání citově zabarvených pojmů (blázní, karikatury, bláznovství s elektromobilitou).</p>	<p>Myslím, že se v odpovědích mohla projevit heuristika dostupnosti, jelikož byly zmiňovány negativní příklady a dojmy, např. ohledně politiků EU zabývajících se Green Dealem.</p>
<p>Ze je to těžká otázka, ako začať. Sú celosvetové tlaky, ale aj na EU úrovni, zavádzanie kvót, tlaky, aby ľudia niečo dovedty a dovedty splnili. Ale sú to tlaky, o ktorých mnohí vedia, že je to nesplniteľné. Problémy s elektromobilitou – infraštruktúra, emisie a životnosť batérií, bezpečnosť batérií. 100% mobilita je nereálna. Myšlienky nie sú zlé, akurát to nie je pre všetkých. Je to pre bohatých. A niektoré veci sa nedajú skrátka vyriešiť. Nie som 100% proti elektromobilite, ale neznevýhodňovať druhú skupinu! Schvaľujem elektromobilitu napr. pri malých mestských autách, vo fabrikách, e-bajky... Ale chcem využiť plný potenciál toho auta napríklad.</p>	<p>Ze tie emisie aj tak vznikajú pri tej produkcii batérií. Nie je to domyslené. Je to niečo nedotiahnuté do konca. Ľudstvo nemá šancu všetko vyriešiť. Aj tak sa presunieme od problému k problému a budeme opäť na začiatku. Zároveň zlé skúsenosti z okolia - fotovoltaika (návrtnosť, cena, účinnosť), elektromobily. Ale opäť, nie je to zlá myšlienka, tie myšlienky sú pekné, ale nereálne pre bežného „smrteľníka“. Je to len pre „vyvolených“. Ľudstvo na to nie je pripravené.</p>	<p>(rozmysla dlho, či by sa vôbec niečo muselo stať) Nie som všeobecne nastavený na tieto inovácie. Pre bežného človeka. Je to záležitosť bohatých a je ich veľký nepomer k tým bežným. Zároveň v otázke sebestačnosti sú obnoviteľné zdroje peknou myšlienkou. Ale zase si to nemôžu všetci dovoliť. Je to utopistické. A je veľmi otázne, či sa tie emisie budú znižovať. Je to ale širokospektrálna téma, je to proste strašne komplikované. Ale čo by sa malo zmeniť... ľudský konzum, nadprodukcia a zredukovanie počtu všelijakých možných produktov (napríklad zavedenie jednej značky auta – ľudia by nevymýšľali). Veci sa komplikujú, ale nikto nechce ustúpiť od pohodlia, ľudia to berú ako krok vzad. Ľudstvo potrebuje nejaký pád, aby si uvedomili skutočné hodnoty. Ale zároveň je nereálne, aby niekto niečo takto obmedzil, niečo „sekol“.</p>	<p>Najprv veľké obavy, takú nechúť do toho, že mám počúvať, ako niekto (z môjho pohľadu) rozpráva nie úplne pravdivo. Počas rozhovoru som bol tiež viac menej nesvoj, pretože to bol rozhovor s mojim otcom a vždy na rôzne témy s ním polemizujem – teraz som len počúval. Rozhovor bol veľmi dlhý a prechádzal potom už aj k iným témam, ale koniec koncov, mal som fajn pocit z toho, že ho viem vypočuť, nie len s ním polemizovať, a vďaka tomu som zistil, že máme mnohé spoločné potreby a východiská, akurát iné riešenia.</p>	<p>Bolo vidieť, že bol rád, že môže niekomu o tom rozprávať. Perne rozprával, rozhadzoval rukami – je to pre neho dôležitá téma a cíti tu nejakú silnú protistranu (asi EU a tie kvóty), nejaké nútené ohrozenie. Za jeho slovami sa skrývalo veľa neistoty o tom, či to niečomu pomôže. Veľa krát zaznievalo nepriamo rozdelenie my-vy, ako starí-mladí (rozdiliely v pohľade na svet) alebo bohatí-chudobní (my ako súčasť tých nevyvolených). Vníma ale potrebu odprieť si niečo, vníma aj to, že veci sú komplexné, ale nevie si predstaviť riešenie – bezmoc v tom, že sa niečo môže zmeniť. Skepticizmus a nedôvera. Na druhej strane som si uvedomil, že má vlastne nerastové zmýšľanie, ale opäť, nedôvera k zmene.</p>	<p>Pridal by som asi zacyklenosť v tom istom type informácii, spájanie rôznych informácií o iných problémoch s týmto problémom a neschopnosť opustiť bublinu. Generalizovanie situácii z konkrétnych, nie veľmi šťastných príkladov. Silný pocit toho, kto sú oni a kto sme my - obrana proti tým "mocným" a potreba vzdoru.</p>

<p>Respondent (student vysoké školy ekonomické, 19 let) otázku nebere příliš vážně, ale začne házet jednoslovné odpovědi jako: „sklenik.., umírající lední medvědi, je mi to jedno...“ Ptám se ho tedy během rozhovoru ještě jednou, co dalšího si vybaví, co může představovat ochranu životního prostředí, co člověk může dělat? Na to odpoví, že třeba nespalovat plasty na zahradě, zaujímá výsměšný postoj a nevidí smysl, proč by měl podat nějakou intelektuálnější odpověď.</p>	<p>Mezi nejvýstižnější argumenty patří: „Tak jako mně se to nechce dělat, stejně to nemá smysl“ „To je problém budoucí generace, ne můj“ nebo „Trapný.., tady nebudu vysazovat stromečky někde jak nějakéj magor [vysmívavé uchechtnutí]“ Respondent ze začátku banalizuje problémy a když ho upozorním na nějaká důležitá fakta, tak se brání tím, že jeho problém to není, že je to buď problém jiné generace nebo že jeho nic neomezuje a nebo že to za něj vyřeší jiní lidé. Když se dostaneme k tématu dopravy, zdůrazňuje pohodlí a zábavu, kterou má spjatou s jízdou autem.</p>	<p>První co respondent odpovídá je: „Kdyby mi za to někdo platil benzin, to bych bral.“ Spolu tedy rozebíráme, co by respondent přesvědčilo chránit životní prostředí nebo co by změnilo jeho názor. Jeho odpovědi je materiální nebo finanční odměna. Jednoduše nevidí ani nechápe, proč by měl on dělat něco z čeho nebude mít přímý zisk.</p>	<p>Cítila jsem zejména beznaděj. Beznaděj toho, že bychom mohli takové lidi přesvědčit nebo motivovat k chování, které by vedlo k ochraně životního prostředí. Respondent vypadal, že si je svými názory velmi jistý a často se mým dotazům nebo argumentům vysmíval. A nejen to, ale také jsem se cítila trochu ponížene, když mezi řádky devalidoval celou problematiku a vysmíval se komukoliv, kdo se ochranou životního prostředí zabývá.</p>	<p>Neřekla bych, že si respondent neuvědomuje důležitost environmentálních problémů. Na jednu stranu bych řekla, že se respondent chce vzdát jakékoliv viny (toho, že pro ochranu životního prostředí nic nedělá). O to víc se proti tématu ochrany prostředí vymezuje a snaží se devalidovat její důležitost. Čím méně bude důležitá změna klimatu, tím menší bude jeho vina, že nic nedělá a pokud v lidské společnosti představuje vina negativní emoci, úspěšně se této emoci vyhne. Pravděpodobně také může být ochrana klimatu nesnadno uchopitelné téma, proto respondent radši celý problém „odloží“ nebo „popře“. Dále však k chování a postojům respondenta může přihrávat například jeho věk nebo sociální bublina. Studuje obor ekonomie, kde se mnohem více projevuje zaměření na individuální zisk (materiální a finanční), zatímco například mezi studenty environmentálních studií se projevuje více zaměření na nezištnou pomoc přírodě a u studentů psychologie pomoc lidem. V respondentově okolí kamarádů a spoluhráčů sportovního týmu pak rozhodně není „cool“ mluvit o environmentálních problémech V neposlední řadě jsem si v jeho odpovědích všimla i toho, že se snaží přenést zodpovědnost na ostatní: „To je problém budoucí generace“ nebo „Stačí, že se o to stará někdo jiný,...“</p>	<p>Respondent zcela značně, mám-li se odkázat na Freuda, intelektualizuje a to konkrétně tím, že vyloženě nepopírá, že s naším klimatem není něco v nepořádku, ale přenechává tento problém budoucí generaci a už se nezajímá o to, že to může mít nějaké dopady na jeho život. Takzvaný „confirmation bias“ bych potom pozorovala v momentě, kdy se respondent opírá o určité informace, potvrzující to, že jeho přece změna klimatu nijak neovlivňuje, ale už ignoruje, když se mu snažím zdůraznit, že i jeho to nyní v jeho životě může ovlivnit. Nejvýraznější je u respondenta ovšem mechanismus potlačení, který nejvýrazněji pozoruji na jeho postojích.</p>
<p>Dědovi se pod souslovím „ochrana klimatu“ aktuálně vybaví především snahy EU o zavedení elektromobility, dekarbonizaci atd. Na úrovni ČR tak vnímá třeba práci ve státní správě, která se týká životního prostředí, laboratorní práci, která se věnuje analýze škodlivých látek, nebo třeba ekologické poradenství a správu chráněných území.</p>	<p>Vadí mu, že na opatřeních, které zavádí EU, nemá většina občanů jednotlivých zemí zájem, a přesto se zavádějí. Podotýkal, že nás tato opatření budou stát spoustu peněz, a navíc ještě ohrozí postavení EU na poli světové ekonomiky. Vadí mu, že Evropě Amerika „podsouvá“ řešení, která hrají v její prospěch, jako například dovoz zemního plynu odtamtud místo ropy z Ruska (děda má proruské postoje).</p>	<p>Muselo by se to finančně vyplatit, mají se prosazovat řešení, které tak malý stát, jako je ČR, ještě více nezruinují. Říkal, že třeba souhlasí s instalací solárních panelů či větrných elektráren, ale nesouhlasí se zákazem spalovacích motorů. Říkal ale, že by „zelená“ opatření nejspíše podporoval více, kdyby se k nim zavázala větší část světa, takhle má pocit, že se Evropa svým vývojem akorát odřízne a svět se bude globalizovat dál.</p>	<p>Měla jsem trochu pocit beznaděje, protože tuším, že přesně tyto postoje zastává většina důchodců v ČR. Překvapilo mě, jak moc vidí děda za ochranou klimatu nějaké politické souvislosti, které tam dle mého názoru vůbec nemusí být (např. motiv Ameriky dovážet do Evropy zemní plyn). Frustruje mě, že starší generace hned převádí ochranu klimatu na finance, přičemž jim nedochází, že zde nejde o finance, ale vůbec o záchranu žitého světa pro příští generace.</p>	<p>Za dědovými slovy vidím strach z neznámého, nedostatečné pochopení, proč je ochrana klimatu potřeba, a ochotu schvalovat jen takové kroky, které neohrozí životní standard Čechů. S tím se pojí to, že děda často schvaluje ekologické vzdělávání, územní ochranu přírody, ekologizaci provozů firem atd., ale jakmile se již jedná o zásadní přehodnocení některých oblastí života, vnímá to spíše politicky a hledá za tím mocenský zájem.</p>	<p>Myslím si, že u dědy hodně pozoruju vytěsnění vážnosti problémů se životním prostředím. Také tam vidím spoustu prvků přemístění – za ochranu životního prostředí považuje správu chráněných území, ekoporadenství atd., což globálně rozhodně nejsou potřebná radikální opatření. To, jak převádí tato opatření do roviny financí, také svědčí o intelektualizaci. Stejně tak si racionalizuje status quo tím, že kdyby se určité věci změnily, tak jako stát či EU zchudneme, proto raději neměme nic (limitovaná racionalita). Rozhodně také vidím prvky konfirmačního zkreslení, neboť děda hledal všemožné důvody, proč se radikálnější opatření nevyplatí.</p>

<p>Respondent na první otázku odpovídá otázkou. Ptá se, koho by to vůbec mělo zajímat? (Tady jde vidět rezignovanost vůči tématu, pocit bezpomocnosti.) S ohledem na to, že mi jeden z nejlepších kamarádů zároveň byl i respondentem v této chvíli, na mou otázku, jestli se mu něco nebo někdo vizuálně vybaví, říkal, že si úplně přesně dovede představit jak spolu sedíme v naší oblíbené hospodě a pijeme pivo (rozhovor probíhal telefonicky). Obecně říkal, že tohle téma není důležité pro život.</p>	<p>Na tento dotaz Respondent odpovídal velmi letargicky (což je mimochodem jeho obecný stav). Na tento dotaz Respondent odpovídá, že mu na tom nic nevádí, že mu to je vlastně úplně u prdele. Po nějaké době konečně přichází na to, že mu vadí, že se o tom v poslední době tak hodně mluví, ale že se obecně o věcech jenom moc mluví a že to všechno je „TOTÁLNĚ nedůležité“.</p>	<p>Respondent vyjádřil, že už teď environmentální téma podporuje, ale ne i způsob, jakým se proti klimatické změně bojuje. Obecně projevil odpor vůči enviro aktivismu, který dle jeho mínění dělá přesný opak toho, kam míří. Říká, že to lidé, kteří jsou za změny klimatu viní (a nejvíce z toho profitují) ještě více odpuzuje od jakékoliv změny. Začal by to více podporovat, kdyby lidé přestali být tak hloupi. Po podpoře, aby klidně vyjádřil svoje pocity, říká, že by byl nejradši, kdybychom všichni začali jenom zpívat, hrát a tančit okolo ohně.</p>	<p>Během našeho rozhovoru jsem naznačila, že si často s kamarády rozumíme jen na základě toho, že mezi sebou rezonujeme a dobře se známe, což byl dobrý pocit (začali mi ale také chybět další kamarádi, které jsem dlouho neviděla). Z druhé strany, byla jsem překvapená z toho, že jsem myslela, že jeho environmentální myšlení je mnohem vzdálenější mému a mnohem negativnější. Měla jsem pocit, že si Respondent nebyl jistý do toho, zda všechno chce se mnou sdělit, často začínal větu a pak ji končil s „to nevádí, je to divné“. Myslím si, že to nebylo kvůli tomu, že by mně nevěřil, ale protože neustále bojoval s pocitem beznadějnosti. Mám pocit, že se Respondent málo informoval o tomhle tématu a že k tomu odmítání vědy jako něčeho důležitého a základního jenom přispělo.</p>	<p>Z jeho odpovědí bych posoudila, že se takhle letargicky nevyjadřuje jenom na environmentální téma, ale i každé druhé, které on nepovažuje za dostatečně důležité. Věří v to, že existuje „ultimativní pravda“, kterou v sobě nese každý z nás. Celkově by se dalo říci, že má velmi spirituální myšlení, které spočívá v tom, že se lidé jednou vrátí hodnotám, jež jsou pro život doopravdy důležité.</p>	<p>S ohledem na to, že Respondent nepopírá klimatickou krizi, ale jenom kritizuje přístupy k jejímu (ne)řešení, nenacházím u něj klasické obranné mechanismy (jako třeba racionalizace, projekce a sublimace). Myslím si, že to je proto, že je Respondent dosti propojený s vlastními emocemi a myšlenkami s kterými se nebojí pracovat (a také proto, že on byl právě ten, který mě dávno seznámil s pojmem projekce a s různými dalšími). Z druhé strany, Respondent považuje všechny environmentalisté za radikální, tedy je patrná přítomnost heuristiky předpojatosti a dostupnosti.</p>
<p>Aktivisti-co se přivazují ke stromu, ničí národní památky, blokují cesty a přilepují se k betonu.</p>	<p>2. Za ochranu přírody bojují nesprávným způsobem. Působí na sociálních sítích a chtějí být mediálně vidět. Ovlivňují názory ostatních. Nutí nám svoje názory nevhodným způsobem. Pokud nesouhlasíme s jejich názory, působíme v jejich očích jako nějaká špatná společnost. Hází na ochranu klimatu špatné světlo a touto problematikou demotivují ostatní lidi se ochranou klimatu nějakým způsobem zabývat. I kdybych se ochranou klimatu chtěla zabývat, nechci být označovaná, že patřím k lidem (k těmto aktivistům), kteří se tímto způsobem snaží prosadit své zájmy pro ochranu klimatu.</p>	<p>Ano na světě se děje mnoho přírodních katastrof. Ale byly opravdu způsobeny změnou klimatu? Nebo je to přirozený koloběh? Touto problematikou se nezabývám. Větší zájem o ochranu klimatu bych měla v případech, že bych měla lepší přístup k informacím. Například organizace, která by ukazovala výsledky, které by byly něčím vědecky podložené. Co a jak ovlivňuje klima a co se může stát. Většina lidí argumentuje nějakými svými hypotézami a osobním názorem. Ve většině případů pak lidí jenom straší informacemi, které nejsou nijak podložené nebo prokázané.</p> <p>A ještě něco tě napadá? Muselo by mě to ovlivnit teď, není to aktuální téma, jsou tu důležitější témata, jako je válka na Ukrajině, Izraelský palestinský konflikt, stagnace ekonomiky a tak dále.</p>	<p>Cítila jsem, že je jí rozhovor nepřijemný. Na některé otázky odpovídala ve vzteku. Pokud jsem se jí problém snažila vysvětlit, hledala několik důvodů proč by to tak nemělo být.</p>	<p>Myslím si, že má ráda své pohodlí. Nechtěla se ve svém životě nějakým způsobem uskromnit nebo změnit svůj životní styl. Tím že se jí změna klimatu ještě nějakým zásadním způsobem nedotkla, neměla potřebu s tím cokoliv dělat. Nechtěla vidět pozitiva. Například že se mnoho lidí snaží informovat společnost o ochraně klimatu i jiným způsobem. Všechny alternativy jaké jsem navrhla byly pro ni nedostatečné nebo nezajímavé.</p>	<p>Myslím si, že podle její reakce a usilovného hledání argumentů proč není ochrana klimatu právě teď důležitá, bylo zjevné, že ze změny klimatu má strach. Rozhovor v ní vyvolával vztek, neochotu se o problematice bavit. Snažila se tyto myšlenky potlačit. Používala reaktivní formaci.</p>

<p>Green Deal? Jako první se respondentovi vybavilo zelené šílenství. Vidí v tom „vymývání mozků“ v tom, že se jedná o docela velké omezení svobod. Vymysly z Bruselu, které nejsou pro normální lidi. Navíc, je tento Green Deal irelevantní kvůli tomu, že zastřešuje jen problémy evropského kontinentu. Regulace jsou moc omezující.</p>	<p>Respondentovi vadí omezení spalovacích motorů, o kterých jde v diskusi o Green Dealu snad nejvíce slyšet. Elektromobily nejsou bezpečné, navíc nepraktické. Respondent si nedovede představit i s tím související dekarbonizaci. Navíc, Green Deal bude stát hodně peněz i běžné obyvatelstvo. Tudíž se dost bojí dalšího zdražování, které tu je i bez Green Dealu. Není si jistý, zda jsou některé z cílů Green Dealu splnitelné a nejsou jen prázdnými slovy.</p>	<p>V první řadě by respondent uvítal víc diskuzí v médiích, víc toto téma probírat s občany. Rovněž by si přál, aby Green Deal nebyl tak radikální, aby byl pozvolnější, víc přátelský k běžnému obyvatelstvu. Ne každý bude mít peníze na elektromobil a další opatření. Nereálnost cílů respondenta dost odrazuje, kdyby šlo vidět, že výsledky, kterých má být dosaženo, jsou dosažitelné, dost by to ulehčilo situaci.</p>	<p>Z rozhovoru jsem měla pocit, že je respondent jednostranně orientovaný. Je jasné, že Green Deal má spoustu nevýhod a značné rezervy, ale soustředit se pouze na to, co je špatně, není cesta. Ale jinak plynul lehce, nejsem tu od toho, abych někoho soudila nebo jeho názor nepatřičně vyvracela.</p>	<p>Jde vidět, že informovanost o Green Dealu není taková, jaká by měla být. Mělo by se víc mluvit o výhodách, proč je taková politika potřebná, k čemu slouží a co nám hrozí, pokud transformaci neprojdeme. Na druhou stranu chápu obavy respondenta, je to přirozené, mít obavy z něčeho neznámého, co navíc zasáhne, ať už více či méně, osobní život. Takže z rozhovoru cítím strach, obavy, ale i soustředěnost na negativní aspekty. Vidím tam ale i prostor pro získání víc informací a možná i přehodnocení některých názorů.</p>	<p>Myslím, že rozhovor opravdu pěkně odráží obranné mechanismy popsané v kapitolách, a další fenomény v nich popsané. Zkrátka, jako lidé máme k těmto mechanismům sklon a vlastně se není čemu divit. V rozhovoru rozpoznávám problematiku heuristiky, předpojatosti, a mnoha dalších. Takže není divu, že daný respondent vyhledával jen informace, které jeho názor potvrzovaly, a vybudoval si takové obranné mechanismy, aby došlo k „uvolnění napětí“.</p>
<p>Snaha politiků a některých mocenských struktur odvést naši pozornost od reálných politických a ekonomických problémů. Zbytečná opatření na zmírnění změny klimatu, která mají negativní vliv na jeho životní styl.</p>	<p>Reakce respondenta se změnila během rozhovoru. Na začátku jsem si všimla spíš odmítnutí tématu a ignorování informací o změně klimatu. Pak zaznělo vyjádření skeptického názoru, že za to nemůže/nemůžeme (ani on, ani ostatní), a argumentace, že změna klimatu není reálný problém (jako společnost, máme mnohem důležitější problémy, které potřebujeme teď řešit).</p>	<p>Chybí mu vědecké důkazy a spolehlivé informace, neví, kde je může najít. Bylo by mnohem lepší, kdybysme měli konkrétnější představu toho, co můžeme dělat.</p>	<p>Rozhovory s lidmi, kteří nevěří v probíhající změnu klimatu, jsou vždycky frustrující, ale bylo důležité zachovat klid a snažit se komunikovat s respektem. Pokusila jsem se mít na paměti, že přesvědčení člověka může být obtížné změnit a ne vždy bude možné dosáhnout shody. Bojovala jsem s tím, abych ho nezačala přesvědčovat. Snažila jsem se najít společné body a pochopit motivace respondenta, i když máme rozdílné názory na to, zda probíhá změna klimatu. Rozčílilo mě, že respondent je dost skeptický.</p>	<p>Názor na změnu klimatu může být spojený s politickými nebo ideologickými přesvědčeními. Přístup jako “jsem jenom malý člověk a nedokážu nic změnit” je mi cizí. Ale zároveň chápu, že podobný postoj a následné chování ve výsledku může být tím nejjednodušším řešením.</p>	<p>Odmítání a ignorování některých důležitých témat může být “obraným mechanismem” naší psychiky. Člověk hledá výmluvy, protože necítí svou sílu a nemá jistotu, že dokáže věci měnit.</p>